

Der er klimaet til forskel, om du trykker 'svar' eller 'svar alle'

9 procent af verdens energiforbrug går til internettet, og det kan blive mere end fordoblet på 10 år. En ny rapport giver en masse gode råd til, hvordan it-branchen kan undgå at blive et sort får – og det skal starte herhjemme.

KLIMA

ADAM HANNESTAD

Det er svært at forestille sig, at man puster til den globale opvarmning, når man deler et sjovt videoklip med 5-10 venner. Eller når man trykker 'svar alle' på en kontormail.

Men det er nogle af de ting, vi alle bør tænke lidt mere over, fremgår det af en ny stor rapport om vores digitale klimaaftryk. E-mails, surfing på hjemmesider og streaming af film med mere står allerede i dag for 9 procent af verdens samlede energiforbrug, og andelen ventes at vokse i de kommende år.

Så måske er det på tide at indføre miljømærker for streamingtjenester, så man kan se, om det er grønnest at se film på DR, Amazon Prime eller HBO. At overveje antallet af modtagere på en mail. Eller i det hele taget at tænke på byt-spild på samme måde, som vi i dag tænker på madspild.

For når man bruger internettet, koster det energi – og selv om energien bliver

mere og mere grøn, er det stadig noget, der koster både ressourcer og drivhusgasser. Ikke ret meget per klik. Men det løber op, når milliarder af mennesker har mus eller smartphone i hånden.

»Jeg tror ikke, at vi i branchen har set os selv som en del af klimaproblemet. Hele kulturen i techindustrien er, at vi føler, at vi løser problemer ved at tænke nyt. Men vi skal passe meget på, at vi ikke får samme renommé som flybranchen og sort energi«, siger Natasha Friis Saxberg, direktør i IT-Branchen, der er paraplyorganisation for over 600 techvirksomheder.

Hun er en af 16 branchefolk, akademikere, politikere og meningsdannere, der i den såkaldte Siri-Kommission 4.0 har arbejdet med ideer til, hvordan vi kan indrette fremtidens digitale samfund. Kommissionen udgiver onsdag en ny rapport, der handler om klima.

For branchen har måske nok en nøglerolle som Georg Gearløs-agtig problemknuser på klimaområdet, men dens egen andel af problemet skal også løses, og det kræver en indsats i mange dele af samfundet – virksomheder, politikere, programrør og forbrugere, fremgår det af rapporten. Den munder ud i en række anbefalinger, der går fra klimamærkning af webtjenester og klogere offentlige indkøb til smartere programmering, også i Danmark.

Ganske vist er problemet globalt. Af verdens 7,7 milliarder mennesker er de 4,7 milliarder allerede koblet på internettet, og flere kommer til hele tiden. Filer bliver større og større, der skal hele tiden bygges flere og bedre smartphones og computere, og programmerne bliver mere komplekse.

Tallene løber op i Fortnite

Klimatallene løber op: En enkelt 'Fortnite'-spiller, der er ved skærmen 7 timer om ugen, udleder 4 kilo CO₂ om året med sit spil, bemærkes det. Ikke overvældende, men med 350 millioner brugere løber det op i 2,5 millioner tons – mere end flere afrikanske landes udledning.

Derfor kan det lyde som musen og elefanten, hvis Danmark alene prøver at gøre nettet grønnere. Men det er en misforståelse, siger Siri-Kommissionens formand, Thomas Damkjær Petersen, der også er formand for Ingeniørforeningen IDA.

»Vi har længe haft den debat, at vi jo er et lille land, så det betyder ikke så meget, hvad vi gør i Danmark. Den køber jeg ikke. Det, vi laver her, har en afsmittende effekt. Det her problem skal løses i fællesskab, gerne i europæisk regi, men lad os starte i Danmark«, siger han.

Datacentre kører grønt

Natasha Friis Saxberg er enig. Hendes brancheorganisation tæller de danske afdelinger af globale giganter som Facebook og Google, og hun understreger, at flere af de store selskaber er ved at etablere datacentre i Danmark, der drives af grøn energi.

»De store selskaber er ret opmærksomme på, hvad der sker i Norden, og hvad det fører med sig i andre dele af verden. Hvis det her kan komme op at køre i Danmark – og man kan gøre det på en måde, så selskaberne stadig tjener penge – så kan det blive stort«, siger hun.

Helt konkret har kommissionen split-

tet sine anbefalinger op i fire grupper. For det første er der forbrugernes rolle. De skal kræve, at alle techprodukter klimamærkes. Når Microsoft eller Amazon tilbyder lagerplads i skyen, skal man kunne se, om strømmen til de store serverhaller kommer fra vind eller kul, og hvad den udleder af CO₂. Det samme med streamingtjenester og enkelte apps. Mailprogrammer skal være åbne om, hvor meget man udleder, når man sender filer eller lydclip.

Derefter er det forbrugernes ansvar at lade klimaet tælle, når man vælger program og produkt, ligesom når man foretrækker økologi i køledisken. Og så skal de tænke, før de trykker.

»Det giver større klimaaftryk, når man laver 'svar alle' i stedet for 'svar' eller sender billeder og alt muligt andet. Det føles ikke sådan, men det gør det«, siger Thomas Damkjær Petersen.

For det andet er der politikerne og myndighederne. De skal være meget bedre til at udstikke rammer, der gør det klart, hvor samfundet skal hen – for eksempel om og hvornår der skal indføres

skrappe CO₂-afgifter eller klimamærkning, eller ved at gøre det nemmere at bruge overskudsvarme. Og så kan de finde de allerhurtigste gevinster ved at tvinge offentlige myndigheder til at tænke grønt, når de køber it for milliarder.

En dyrere løsning kan se dårlig ud på kort sigt, men holder måske bedre eller er nemmere at genbruge, understreger både Thomas Damkjær Petersen og Natasha Friis Saxberg.

For seks måneder siden udgav Ingeniørforeningen en rapport, der viste, at for eksempel de kommunale indkøbere gerne ville købe grønt, men følte, at udgiftsloftet pressede dem til at tænke i de billigste løsninger.

For det tredje er der virksomhederne

selv. De skal tænke klima ind i fremtidsplanerne, danne netværk og udveksle smarte klimaløsninger samt efteruddanne medarbejdere til at tænke på drivhusgasser. Og de skal i god tid forberede sig på nationale, regionale eller globale CO₂-afgifter, der straffer selskaberne for ikke at være grønne.

Og for det fjerde er der programmørerne og techeksperterne. I mange år er energieffektiviteten i vores techforbrug steget med 20 procent om året, så umiddelbart gør de det fint. Men det kan ikke vare ved, påpeger rapporten, for de nemme måder at spare energi i både datacentre og batterier er ved at være brugt op.

Så hvis der ikke bliver lavet nye genembrud, kan it-sektoren i værste fald stå for helt op mod 20 procent af klodens energiforbrug i 2030, viser fremskrivninger. Alene nye kryptovalutaer som bitcoins kræver så meget computerkraft, at deres energiforbrug kan hæve klodens temperatur med 2 grader inden for de næste to årtier, påpeger rapporten med henvisning til en artikel i videnskabsmagasinet Nature.

Det er ellers let at tro, at problemet vil forsvinde af sig selv, jo mere vedvarende energi vi bygger. Så er strømmen jo grøn. Et land som Danmark forventer at være fuldt forsynet med grøn elektricitet allerede i 2030. Men selv om der er fornuft bag tanken, holder den ikke i praksis, siger Thomas Damkjær Petersen.

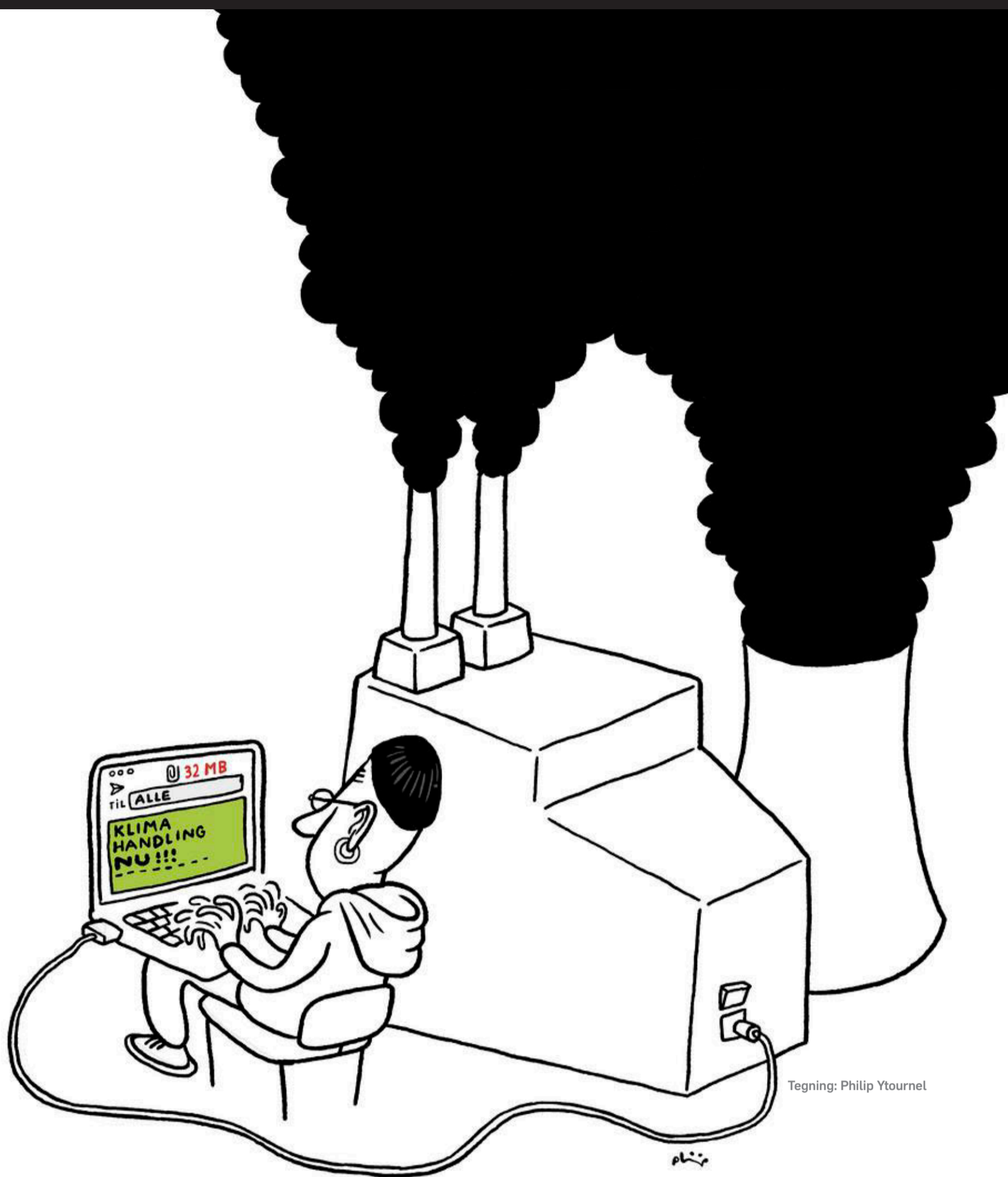
Bedst at spare på stormmen

»Det koster jo også energi og råvarer at fremstille en vindmølle eller en solcelle. Så det allerbedste er at spare på energien, også selv om strømmen kommer fra vind, sol eller vand«, siger han.

Natasha Friis Saxberg er enig. »Vi står jo ikke kun med en klimakrise, vi står også med en ressourcekrise. Der er rigtig mange af de metaller og mineraler, vi skal bruge, der ikke findes i uanede mængder«, siger hun.

»Det her er nok den mest spændende trend i vores branche i dette århundrede. For 100 år siden designede vi, som om der var uanede ressourcer. Det kan vi ikke fortsætte med længere«.

adam.hannestad@pol.dk

Tegning: Philip Ytournal

DEBATMØDE

Tag til klimadebat

Siri-Kommissionens rapport udkommer, samtidig med at dokumentarfilmfestivalen CPH:DOX har særligt fokus på klima.

CPH:DOX og Politiken indbyder derfor til paneldebater på nettet om det digitale klimaaftryk. Deltagere er:

Phie Ambo, instruktør bag klimafilmen '70/30', der er hovedfilm på CPH:DOX.

Thomas Damkjær Petersen, formand for IDA og for Siri-Kommissionen.

Natasha Friis Saxberg, direktør i IT-Branchen og medlem af kommissionen.

Tommy Ahlers, klimaordfører (V) og medlem Siri-Kommissionen.

Debatten foregår onsdag 28. april kl. 17.00-17.45. Man kan se den live via facebookbegivenheden 'Klimakampen og dine digitale fodaftryk / CPH:DOX'.

FÅ STYR PÅ DIT AFFALD

Kompostspand fra Pulito – 4 liter
Reducerer mængden af dit affald. Spand i rustfrit stål og låg med aktivt kulfilter, som forhindrer lugtgener og fluer.
Pluspris 295 kr. Pris u. abonnement 349 kr.

Fri fragt ved køb for min. 899 kr.

Titan pedalspand 30 liter.
Med pedalspanden fra Joseph Joseph kan du komprimere op til 3 gange af den oprindelige størrelse. **Pluspris 2.205 kr.** Pris u. abonnement 2.595 kr.

Køb på politiken.dk /plus

Nyhed: Sorter dit affald
Med denne smatye affaldssorteringsløsning fra Joseph Joseph får du plads til at opdele dit affald i op til 5 forskellige rum. Fås i to størrelser.
40 liter Pluspris 1.189 kr. Pris u. abonnement 1.399 kr.
60 liter Pluspris 1.275 kr. Pris u. abonnement 1.499 kr.

